

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิด

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสุขของประชากรอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มาสร้างกรอบแนวคิดการศึกษาได้ ดังนี้

3.2 ประชากร และตัวอย่าง

ประชากร คือผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย 12 ตำบล ได้แก่ 1) ตำบลยางเนิ้ง 2) ตำบลสารภี 3) ตำบลชมพู 4) ตำบลไชยสถาน 5) ตำบลข้าวเมง 6) ตำบล

หนองแฝก 7) ตำบลหนองผึ้ง 8) ตำบลท่ากว้าง 9) ตำบลคอนแก้ว 10) ตำบลท่าวังตาล 11) ตำบลสันทราย 12) ตำบลป่าบง โดยมีจำนวนประชากรในแต่ละตำบล ดังนี้

ตำบล	ประชากร
ยางนิง	9,481
สารภี	6,450
ชมภู	6,067
ไชยสถาน	4,539
ข้าวมุง	5,504
หนองแฝก	4,962
หนองผึ้ง	11,389
ท่ากว้าง	2,834
คอนแก้ว	3,856
ท่าวังตาล	9,313
สันทราย	5,773
ป่าบง	3,513
รวม	73,681

ตัวอย่าง ทำการคัดเลือกจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยการคำนวณจำนวนตัวอย่างตามแนวคิดของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 10)

แทนค่า

$$n = \frac{73,681}{1 + 73,681(0.10)^2}$$

$$= 99.86$$

$$= 100$$

จากการคำนวณได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 100 คน แต่เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจึงมีการออกแบบสอบถามจากตัวอย่างจำนวน 150 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยแต่ละขั้นตอนจะสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) ดังนี้

ขั้นตอนแรก คัดเลือกตำบลโดยสุ่มมา 2 ตำบล จากทั้งหมด 12 ตำบล ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) โดยการจับฉลาก ได้ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี ซึ่งจำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากแต่ละตำบล กำหนดตามสัดส่วนประชากร ดังนี้

ตำบล	ประชากร	ตัวอย่าง
ยางเนิ้ง	9,481	90
สารภี	6,450	60
รวม	15,931	150

ขั้นตอนที่สอง คัดเลือกหมู่บ้านจากแต่ละตำบล โดยตำบลยางเนิ้งสุ่มเลือก 2 หมู่บ้าน (ทั้งหมด 7 หมู่บ้าน) และตำบลสารภีสุ่มเลือก 2 หมู่บ้าน (ทั้งหมด 10 หมู่บ้าน) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) โดยการจับฉลาก ในตำบลยางเนิ้งได้หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 เนื่องจากแต่ละหมู่บ้านมีจำนวนประชากรใกล้เคียงกัน จึงเก็บตัวอย่างหมู่บ้านละ 45 คน ส่วนในตำบลสารภีได้หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 4 เนื่องจากแต่ละหมู่บ้านมีจำนวนมีประชากรใกล้เคียงกัน จึงเก็บตัวอย่างหมู่บ้านละ 30 คน

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 150 คนแบ่งเป็น หมู่ที่ 3 ตำบลยางเนิ้ง 45 คน หมู่ที่ 5 ตำบลยางเนิ้ง 45 คน หมู่ที่ 2 ตำบลสารภี 30 คน และหมู่ที่ 4 ตำบลสารภี 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling)

3.3 ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้

- 1) ตัวชี้วัดความสุข แบ่งเป็น 8 หมวดได้แก่ 1) การมีหลักประกันในชีวิต 2) การมีร่างกาย และจิตใจที่แข็งแรง 3) การมีครอบครัวที่อบอุ่น 4) การมีชุมชนเข้มแข็ง 5) การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี 6) การมีอิสรภาพ 7) การมีความภาคภูมิใจ 8) การเข้าถึงธรรมะว่าด้วยการอยู่ร่วมกัน
- 2) ระดับความสุข แบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ 0, 1, 2, 3, 4 และ 5 โดย 0 หมายถึง 'ไม่มีความสุข 1 หมายถึง มีความสุขน้อยที่สุด 2 หมายถึง มีความสุขน้อย 3 หมายถึง มีความสุขปานกลาง 4 หมายถึง มีความสุขมาก 5 หมายถึง มีความสุขมากที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเอง
- 3) ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสุข ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม หนี้สิน เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.4 ข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ดังนี้

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมจากการแจกแบบสอบถามจำนวน 150 ชุด สอบถามความคิดเห็นของประชากร อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสอบถามจะแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม หนี้สิน เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ 2) ข้อมูลระดับความสุขของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตัวชี้วัดความสุขที่แบ่งเป็น 8 หมวดได้แก่ 2.1) การมีหลักประกันในชีวิต 2.2) การมีร่างกาย และจิตใจที่แข็งแรง 2.3) การมีครอบครัวที่อบอุ่น 2.4) การมีชุมชนเข้มแข็ง 2.5) การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี 2.6) การมีอิสรภาพ 2.7) การมีความภาคภูมิใจ 2.8) การเข้าถึงธรรมะว่าด้วยการอยู่ร่วมกัน โดยแบบสอบถามเป็นการให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินตนเอง
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) รวบรวมข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม ของอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสุข และดัชนีวัดความสุขต่างๆ จากงานวิจัย วารสารทางเศรษฐศาสตร์ หนังสือ บทความ และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้จะใช้ข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ มาทำการศึกษาเพื่อหาระดับความสุข และปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของประชากร อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม ของอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีพรรณนาความ
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
- 3) การวิเคราะห์ระดับความสุข ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยความสุขจากตัวชี้วัดความสุขในหมวดต่างๆ 8 หมวด โดยแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยความสุข ดังนี้

ค่าเฉลี่ยความสุข	ความหมาย
0.00 – 0.50	ไม่มีความสุข
0.51 – 1.50	มีความสุขน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	มีความสุขน้อย
2.51 – 3.50	มีความสุขปานกลาง
3.51 – 4.50	มีความสุขมาก
4.51 – 5.00	มีความสุขมากที่สุด

- 4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสุขของประชากร อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เงินออม หนี้สิน เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยการวิเคราะห์ใช้การทดสอบไคสแควร์ (χ^2)